Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu, ir Direktyvos 2013/34/ES nuostatos, susijusios su tam tikrais įmonės valdymo pareiškimo elementais

COM(2014) 213 final – 2014/0121 (COD)

(2014/C 451/14)

Pranešėjas: **MICHAEL SMYTH**

Europos Parlamentas, 2014 m. balandžio 16 d., ir Europos Taryba, 2014 m. gegužės 6 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 50 ir 114 straipsniais, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu, ir Direktyvos 2013/34/ES nuostatos, susijusios su tam tikrais įmonės valdymo pareiškimo elementais

COM(2014) 213 final – 2014/0121 (COD).

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2014 m. birželio 23 d. priėmė savo nuomonę.

500-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2014 m. liepos 9–10 d. (2014 m. liepos 9 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 188 nariams balsavus už ir 5 susilaikius.

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1 Komisijos pasiūlymus iš dalies pakeisti Akcininkų teisių direktyvą reikėtų laikyti ilgesnio kelio siekiant stabilesnio įmonių valdymo ir investicinių sąlygų Europoje dalimi. Šių pasiūlymų centre – nuomonė, kad jeigu būtų galima paskatinti akcininkus laikytis ilgalaikiškesnės perspektyvos, būtų užtikrintos geresnės biržinių bendrovių veiklos sąlygos.

1.2 EESRK pritaria Akcininkų teisių direktyvos nuostatoms, visų pirma toms, kuriomis siekiama labiau susieti bendrovių direktorių atlyginimą su ilgalaikiais veiklos rezultatais.

1.3 EESRK atkreipia dėmesį į Komisijos poveikio vertinimo teiginį, kad dėl jo pasiūlymų administracinė našta biržinėms bendrovėms padidės labai nežymiai. Atliekant šios direktyvos ex post vertinimą bus svarbu įvertinti šią pusiausvyrą.

1.4 Komitetas sutinka su teiginiu, kad atsiradus daugiau skaidrumo dėl investicijų politikos poveikio, investuotojai priims geresnius sprendimus ir, galbūt, aktyviau dalyvaus bendrovėse, į kurias investuoja. Dėl to turėtų pagerėti biržinių bendrovių ilgalaikiai veiklos rezultatai.

1.5 Kadangi nuo finansų krizės pradžios politikos formuotojai susidūrė su uždaviniu pakeisti Europos įmonių ir finansų sektorių kultūrą pereinant nuo trumpalaikių veiklos rezultatų prie tvaresnės ilgalaikės investavimo perspektyvos. Jei tokį kultūros pokytį galima pasiekti reglamentavimu, tuomet Komisija eina teisinga linkme.

2. **Direktyvos aplinkybės**

2.1 Šią Komisijos siūlomą direktyvą reikėtų svarstyti atsižvelgiant į kitas iniciatyvas, skirtas ilgalaikiam Europos ekonomikos finansavimui pagerinti. Direktyva remiasi įsitikinimu, kad akcininkų skatinimas vadovautis ilgesnės trukmės perspektyva užtikrins geresnę biržinių bendrovių veiklos aplinką. Šie pasiūlymai iš dalies atspindi plačias konsultacijas su suinteresuotaisiais asmenimis įmonių valdymo klausimais. 2010 m. Komisija paskelbė žaliąją knygą dėl bendrojo finansų įstaigų valdymo ir atlyginimų politikos ([1]). Po jos, 2011 m., buvo paskelbta dar viena žalioji knyga dėl ES įmonių valdymo sistemos ([2]). Po šių konsultacijų, 2012 m., buvo paskelbtas „Europos bendrovių teisės ir įmonių valdymo veiksmų planas. Šiuolaikinė teisinė sistema didesniam akcininkų aktyvumui ir įmonių tvarumui užtikrinti“ ([3]).

2.2 Direktyva remiasi poveikio vertinimu, skirtu pašalinti santykių tarp pagrindinių įmonių valdymo veikėjų – vadinamųjų pagrindinių tarpininkų – trūkumus.- Tai susiję su tarpininkų (direktorių) ir suinteresuotųjų subjektų (tokių akcininkų kaip instituciniai investuotojai, turto valdytojai ir įgaliotieji konsultantai) santykiais. Joje nurodomi šie penki trūkumai: i) nepakankamas institucinių investuotojų ir turto valdytojų dalyvavimas; ii) nepakankamas direktorių atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšys; iii) akcininkų vykdomos susijusių šalių sandorių priežiūros stoka ir iv) nepakankamas įgaliotųjų konsultantų skaidrumas; v) sudėtingas ir brangus investuotojams vertybinių popierių suteikiamų teisių įgyvendinimas.

2.3 Kiekvienai šių problemų Komisija svarsto atitinkamus politikos variantus ir pasirenka tokias penkias politikos priemonių grupes:

1) privalomas institucinių investuotojų ir turto valdytojų skaidrumas, susijęs su jų balsavimu ir aktyvumu ir kai kurie turto valdymo tvarkos aspektai;

2) atlyginimų politikos ir individualių atlyginimų atskleidimas, taip pat akcininkų balsavimas;

3) papildomas skaidrumas ir nepriklausoma nuomonė dėl svarbesnių susijusių šalių sandorių ir svarbiausių sandorių pateikimas akcininkams tvirtinti;

4) privalomi įgaliotųjų konsultantų metodikos ir interesų konfliktų atskleidimo reikalavimai;

5) sistemos sukūrimas, kad biržinės bendrovės galėtų identifikuoti savo akcininkus, o tarpininkai privalėtų greitai perduoti informaciją, susijusią su akcininkais, ir palengvinti akcininkų teisių įgyvendinimą.

3. **Direktyvos priemonės**

3.1 Kalbant apie akcininkų skaidrumą, Komisija reikalauja institucinių investuotojų atskleisti, kaip jų investavimo į akcinį kapitalą strategija atitinka jų įsipareigojimus ir kaip ji prisideda prie jų turto ilgalaikių rezultatų. Be to, jeigu institucinis investuotojas naudojasi turto valdytojo paslaugomis, jis privalės atskleisti svarbiausius susitarimo su turto valdytoju aspektus, pavyzdžiui, turto valdytojų ir institucinių investuotojų suderintus interesus, investavimo strategiją, strategijos įgyvendinimo trukmę, turto valdytojų veiklos rezultatų įvertinimą, planuojamą portfelio apyvartą. Turto valdytojai taip pat turės kas šešis mėnesius atskleisti instituciniams investuotojams informaciją apie tai, kaip jų investavimo strategija atitinka turto valdymo susitarimą.

3.2 Kalbant apie direktorių atlyginimų ir veiklos rezultatų ryšį, Komisija sunerimusi, kad nesant veiksmingos direktorių atlyginimų priežiūros gali būti prastesni ilgalaikės veiklos rezultatai. Valdybos arba stebėtojų tarybos nustato atlyginimų politiką. Biržinės bendrovės turės skelbti išsamią informaciją apie atlyginimų politiką ir individualius direktorių atlyginimus. Akcininkai turės teisę tvirtinti atlyginimų politiką ir atlyginimų politikos taikymą pastaraisiais metais. Siūloma direktyva palieka teisę bendrovei ir jos akcininkams spręsti dėl atlyginimų dydžio ir sąlygų.

([1]) COM(2010) 284 final.
([2]) COM(2011) 164 final.
([3]) COM(2012) 740 final.

3.3 Susijusių šalių sandorių klausimas remiasi nuomone, kad akcininkai paprastai negali gauti pakankamos informacijos apie tokius siūlomus sandorius ir nėra tinkamo mechanizmo pasipriešinti (piktnaudžiaujamais) sandoriais. Iš biržinių bendrovių bus reikalaujama, kad susijusių šalių sandorius, sudarančius daugiau nei 5 proc. bendrovių turto, tvirtintų akcininkai. Be to, jos turės paskelbti apie sandorius, sudarančius daugiau nei 1 proc. jų turto, o sandorių auditą turės atlikti nepriklausomas trečiasis asmuo. Šis reikalavimas nebus taikomas sandoriams tarp bendrovės ir jos grupės narių, kurių visos nuosavybės teisės priklauso biržinei bendrovei.

3.4 Įgaliotieji konsultantai pateikia investuotojams rekomendacijas, kaip balsuoti biržinių bendrovių akcininkų susirinkimuose. Įgaliotųjų konsultantų funkcijos atsirado iš esmės dėl sudėtingų klausimų, susijusių su investuotojų turimais akcijų paketais, ypač tarpvalstybiniais. Įgaliotieji konsultantai teikia rekomendacijas investuotojams, turintiems globalizuotus ir diversifikuotus portfelius ir daro svarbų poveikį balsavimui, o kartu ir įmonių valdymui. Komisija savo poveikio vertinimo tyrime randa įrodymų, verčiančių abejoti ne tik įgaliotųjų konsultantų rekomendacijų kokybe ir tikslumu, bet ir kaip sprendžiami su interesų konfliktais susiję klausimai. Nėra jokio ES lygmens teisės akto, reguliuojančio įgaliotuosius konsultantus, nors kai kurios valstybės narės turi neprivalomus elgesio kodeksus. Bus reikalaujama, kad įgaliotieji konsultantai įgyvendintų priemones, skirtas užtikrinti, kad jų rekomendacijos dėl balsavimo būtų tikslios ir patikimos, paremtos išsamia visos jiems prieinamos informacijos analize, ir kad jų nepaveiktų esamas ar galimas interesų konfliktas. Kaip suprantame, šiuo metu įgaliotieji konsultantai siekia Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos pritarimo savanoriškam elgesio kodeksui, ir tai labai sveikintina.

3.5 Investuotojai, ypač turintys tarpvalstybinių akcijų paketų, susiduria su sunkumais įgyvendindami akcijų suteikiamas teises. Šie sunkumai dažnai kyla dėl bendrovių negalėjimo teisingai identifikuoti investuotojus, bendrovių informacijos neperdavimo laiku akcininkams ir investavimo grandinėje suteikiamų teisių, taip pat tarpvalstybinių paketų kainų diskriminacijos. Bus reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad tarpininkai sudarytų biržinėms bendrovėms galimybę idenfikuoti jų akcininkus. Jeigu biržinė bendrovė nuspręstų tiesiogiai nebendrauti su savo akcininkais, informacija, susijusi su akcijų suteikiamų teisių įgyvendinimu, jiems turėtų būti perduodama per tarpininką standartizuotai ir laiku. Tarpininkai, savo ruožtu, turi palengvinti akcininko teisių įgyvendinimą, įskaitant teisę balsuoti patiems akcininkams arba akcininkų vardu, ir laiku atitinkamai informuoti akcininkus.

4. **Pastabos dėl direktyvos**

4.1 Komisija tvirtina, kad pasiūlytoje direktyvoje nurodytos priemonės gali tik šiek tiek padidinti biržinių bendrovių administracinę naštą. Jeigu remiantis tokiomis priemonėmis bendrovėms yra nustatomas reikalavimas laiku pateikti atitinkamą informaciją akcininkams, tai šios priemonės yra geros praktikos pavyzdys ir jas reikėtų taip ir traktuoti. Mažesnių biržinių bendrovių atveju, EESRK sunerimęs, kad joms gali būti užkrauta papildoma administracinė našta. Nors Komisija įsipareigojusi šią direktyvą įvertinti praėjus penkeriems metams nuo jos įsigaliojimo, EESRK mano, kad yra didelė tikimybė, jog pasiūlymai neįsigalios per artimiausius 18 mėnesių, todėl toks įvertinimas turėtų būti atliktas anksčiau.

4.2 Kalbant apie atlyginimų politiką ir bendrovių direktorių atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį, EESRK pritaria Komisijos pasiūlymui gerinti akcininkų vykdomą direktorių atlyginimų priežiūrą ([4]). Nors mokėtinų atlyginimų dydžio klausimas ir toliau priklausys valdybos kompetencijai, reikalavimas dėl akcininkų balsavimo turėtų padidinti valdybos bendravimą su akcininkais.

4.3 Tvirtinimas, kad esant didesniam investicijų politikos poveikio skaidrumui investuotojai priims geriau apgalvotus sprendimus ir galbūt aktyviau dalyvaus bendrovėse, į kurias investuoja, yra logiškas. Jeigu jiems pasiseks užtikrinti ilgesnį akcininkų dalyvavimą, jie turėtų padėti pagerinti bendrovių našumą ir veiklos rezultatus.

([4]) OL C 271 2013 9 19, p.70.

4.4 Šie pasiūlymai atitinka tas Direktyvos ([5]) ir Reglamento dėl kapitalo poreikio ([6]) nuostatas, kurios susijusios su atlyginimais ir taip pat papildo esamas taisykles, reglamentuojančias institucinius investuotojus ir turto valdytojus pagal KIPVPS direktyvą, FPRD ir AIFV. Ši direktyva turėtų būti įvertinta atsižvelgiant į kur kas platesnę pertvarkyto reguliavimo aplinką.

4.5 Be to, šie pasiūlymai puikiai dera bendroje ES įmonių valdymo sistemoje, leidžiančioje valstybėms narėms taikyti sistemą, kuri yra geriau suderinta su jų papročiais ir praktika. Toks kai kurių direktyvos pasiūlymų akivaizdus dėmesys tarpvalstybiniam aspektui pabrėžia būtinybę parengti ES skaidrumo ir dalyvavimo taisykles.

4.6 Nors EESRK iš esmės pasiūlymams pritaria, pasiūlytas Akcininkų teisių direktyvos persvarstymas skirtas paskatinti akcininkų ilgalaikį dalyvavimą, Komitetas mano, kad toks ilgalaikio dalyvavimo skatinimas turėtų apimti visus suinteresuotuosius subjektus, įskaitant darbuotojus, ir siūlo Komisijai apsvarstyti, kaip geriau įtraukti darbuotojus į ilgalaikių vertybių kūrimą ([7]).

4.7 Savo pasiūlymuose Komisija teigia, kad „bendru šio pasiūlymo tikslu persvarstyti Akcininkų teisių direktyvą siekiama prisidėti prie ilgalaikio ES įmonių tvarumo, sukurti akcininkams patrauklią aplinką ir didinti tarptautinį balsavimą, gerinant investavimo į akcinį kapitalą grandinės veiksmingumą, kad būtų paskatintas augimas, darbo vietų kūrimas ir ES konkurencingumas“, kartu su vykstančia finansų sektoriaus reforma. Vyksta daug permainų, siekiant pakeisti Europos įmonių ir finansų sektorių kultūrą ir pereiti nuo trumpalaikių veiklos rezultatų prie tvaresnės ilgalaikės investavimo perspektyvos. Tai nebus paprasta padaryti. Jei tokį kultūros pokytį galima pasiekti reglamentavimu, tuomet Komisija eina teisinga linkme.

2014 m. liepos 9 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas
Henri MALOSSE

([5]) OL L 176, 2013 6 27, p. 338.
([6]) OL L 176, 2013 6 27, p. 1.
([7]) OL C 161 2013 6 6, p. 35.